

Til
De arkæologisk arbejdende museer

GOD SKIK FOR ADGANG TIL OG ANVENDELSE AF ARKÆOLOGISKE DATA

Formål

Formålet med nærværende notat er at imødekomme samfundets krav til, at resultaterne af ikke mindst de bygherrebetalte undersøgelser anvendes i forskning og formidling. Samtidig skal notatet sikre at de intellektuelle ophavsrettigheder respekteres og være med til at understøtte behovet for tværinstitutionelle samarbejder til gavn for de arkæologiske museer, universiteter og andre arkæologiske interessenter.

Forudsætninger

Arkæologiske udgravningsdata og forskningsresultater bør i videst muligt omfang og med færrest mulige restriktioner være tilgængelige for videre forskning og den brede offentlighed.

Arkæologiske data, herunder udgravningsdata, er resultatet af intellektuelle processer og indebærer intellektuelle rettigheder, der skal respekteres. Udgravningsdata udgør desuden en væsentlig komponent i museernes egne forskningsaktiviteter og – forpligtigelser, hvilket der skal tages hensyn til i forbindelse med administrationen af adgangen til data. Det er derfor god skik altid at rette henvendelse til den pågældende institution, før man inddrager upublicerede data i sin forskning. Det er hensigtsmæssigt, at den institution, som har det arkæologiske ansvar i et geografisk område, opsætter nogle retningslinjer for afrapportering mv. af forskningen.

Grundprincipper

Museernes data fra udgravninger udgøres typisk af beretninger, original udgravningsdokumentation (udgravningsplaner), sagsakter og afledte data (analyser, naturvidenskabelige resultater, databaser og datasamlinger).

Association of Danish Museums
Vartov, Farvergade 27D
1463 København K, Denmark
T + 45 4914 3966
F + 45 4914 3967
info@dkmuseer.dk
www.dkmuseer.dk

Nils M. Jensen
Direktør/Director
M +45 25489328
nmj@dkmuseer.dk

- Adgang til beretninger er åben og fri fra tidspunktet for beretningens indlevering og under forudsætning af, at der ved anvendelse refereres til beretningen og dens forfattere og/eller andet publiceret materiale, samt at øvrige personer med intellektuelle ophavsrettigheder til eksempelvis figurer krediteres.
- Det er museets ansvar at sikre, at beretninger i forfatterinklusion og roller afspejler de intellektuelle bidrag, samt at alle ophavsrettigheder klart fremgår.
- Adgang til original udgravningsdokumentation bør være åben og fri senest fra tidspunktet for beretningens indlevering.
- Adgang til sagsakter skal, under hensyntagen til person-, konkurrence- og virksomhedsfølsomme oplysninger, være åbne og frie.
- Adgang til afledte data (analyser, databaser og datasamlinger mv.) vil ofte afhænge af under hvilke rammer, disse data er produceret (f.eks. eksterne parters selvfinansierede forskning, bearbejdning i museets eget regi og arbejdsresultater i pågående forskning). Museet skal arbejde for at sikre, at der er klare og gennemskuelige principper for adgang til afledte data. Dette kan eksempelvis ske gennem skriftlige aftaler.

Museet kan kræve at få dækket sine udgifter til reproduktion af data eller til facilitering af brugerens arbejde med data.

Museet kan i særlige tilfælde båndlægge data af hensyn til definerede forsknings- eller publiceringsprojekter. En sådan båndlægning bør ikke overstige tre år fra beretningens indlevering, dog maksimalt fem år fra udgravningens afslutning med mindre forsknings- eller publiceringsprojektet er igangværende og under fremdrift. Båndlægningen skal være afgrænset til veldefinerede dele af datasættene, hvor der klart og konkret kan argumenteres for, at det vil have negativ indvirkning på det pågående arbejde.

Adgangen til data, der er anvendt som grundlag for videnskabeligt publicerede resultater, skal altid være åben og fri af hensyn til mulighed for kontrol af forskningen. I videnskabelige arbejder, hvor udgravningsresultater fremlægges og fremstår som en del af arbejdets videnskabelige resultater, vil det være god videnskabelig skik, at udgravnings- og beretningsansvarlige tilbydes medforfatterroller. Det er den enkelte brugers eget ansvar at følge god videnskabelig skik, men museet kan understøtte dette gennem information og dialog med brugere af data.

Museerne kan som forudsætning for uddybende forklaring på data, baggrundoplysning eller adgang til afledt forskning og analyse kræve medforfatterskab i afsluttende publikation.

Et sådant krav bør stå i forhold til de pågældende oplysningers relevans for og tyngde i det samlede videnskabelige arbejde (<https://ufm.dk/publikationer/2015/den-danske-kodeks-for-integritet-i-forskning>). Museerne skal understøtte, at både deres egne medarbejdere og brugere af deres data følger principperne for god skik for adgang og anvendelse af arkæologiske forskningsdata.